

Pk-yritysbarometri

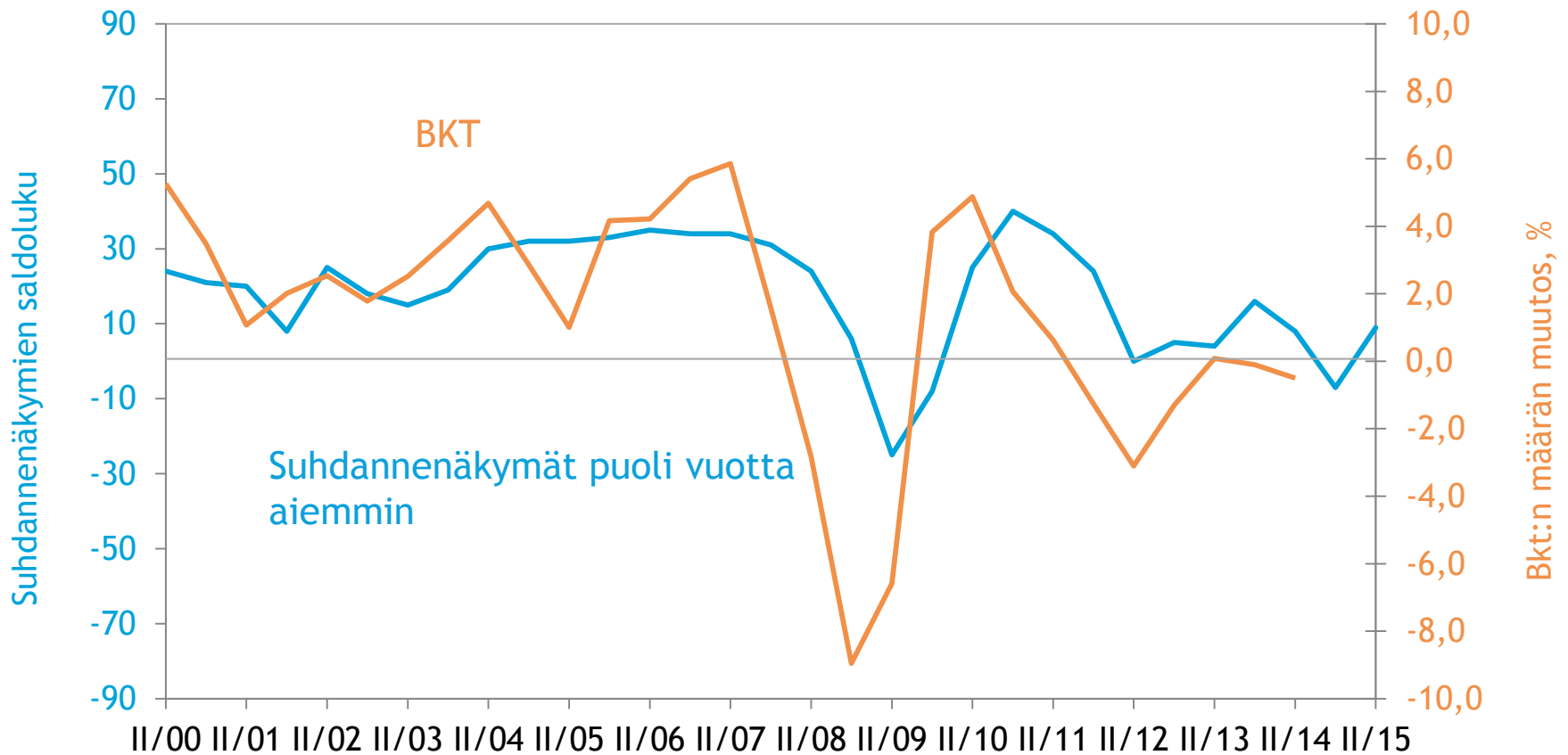
Syksy 2015

Pk-yritysbarometrin aineisto

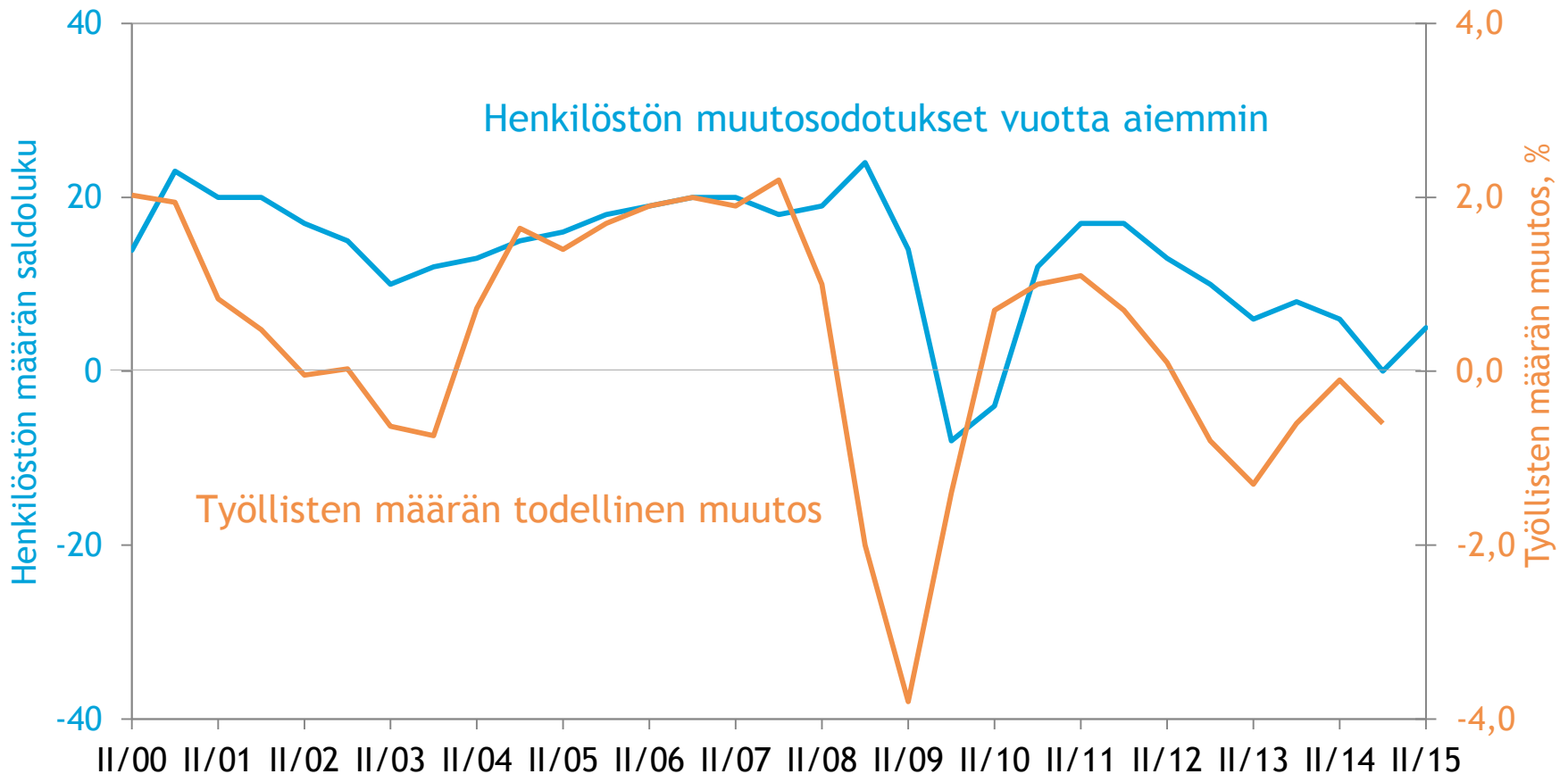

Suhdannenäkymät ja BKT

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Odotukset henkilöstömäärästä ja työllisyys

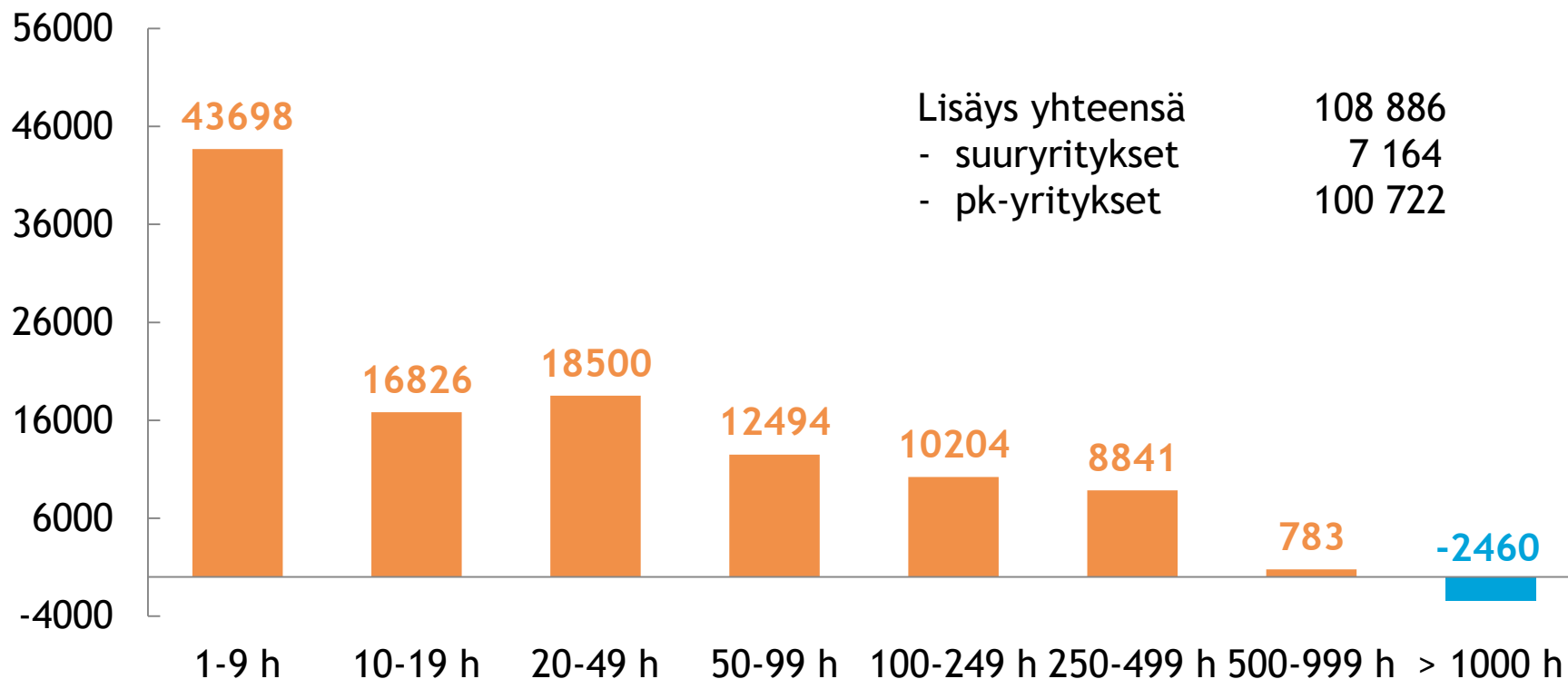
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Pk-yritykset kansantaloudessa

Työllisten määrän muutos erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001-2012

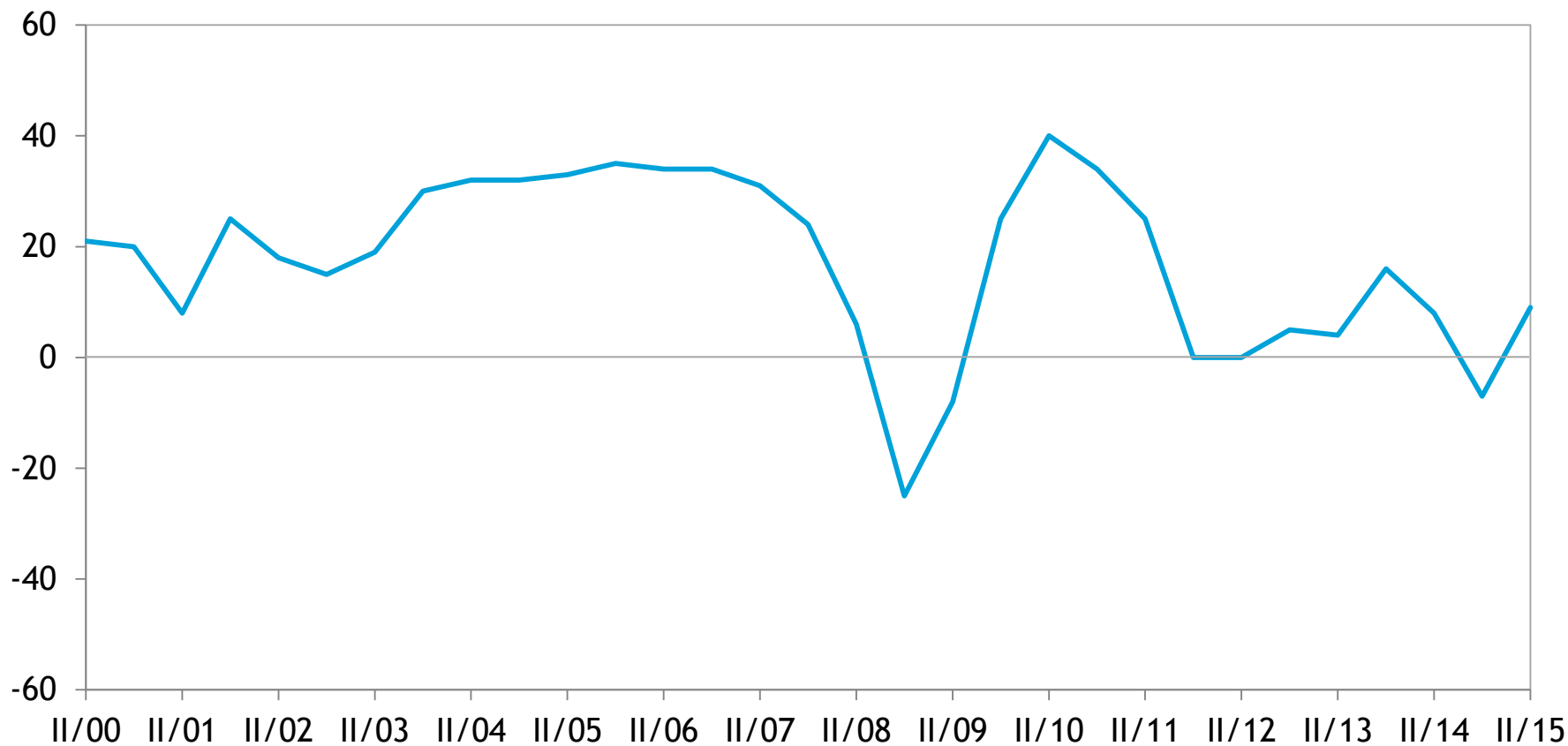
Lähde: Tilastokeskus. Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi, pl. maa- ja metsätalous

---

Suhdanteet

Yleiset suhdannenäkymät, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Yleiset suhdannenäkymät 1/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kaikki yritykset	28	53	19	9
Toimialoittain				
Teollisuus	31	51	18	13
Rakentaminen	26	51	23	3
Kauppa	24	51	25	-1
Palvelut	29	54	17	12
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	71	24	5	66
Kasvuhakuiset	41	47	12	29
Asemansa säilyttäjät	19	58	23	-4
Ei kasvutavoitta	9	66	25	-16
Toimintansa lopettavat	6	36	58	-52

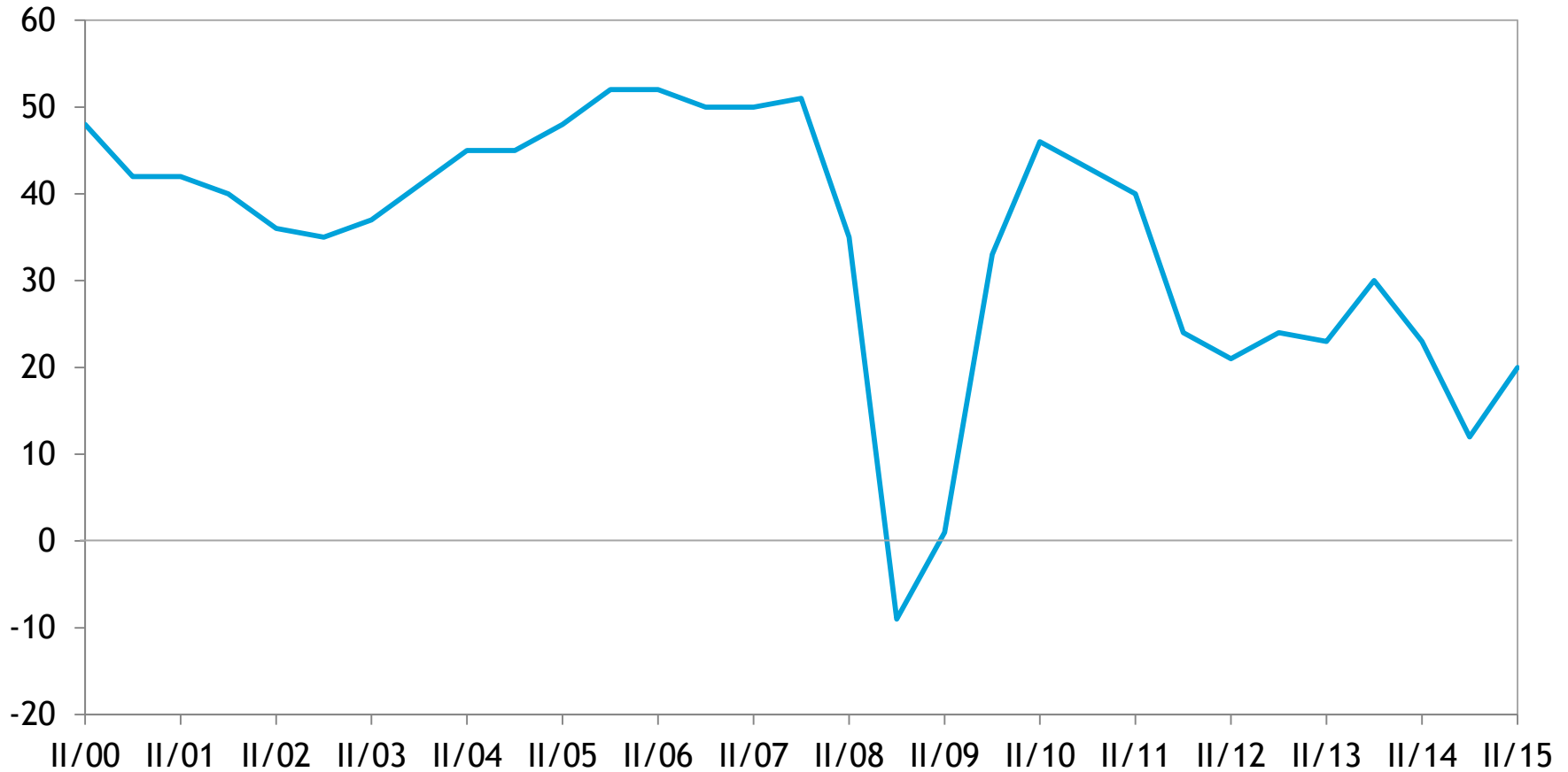
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yleiset suhdannenäkymät 2/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kokoluokittain				
alle 5 henkilöä	27	54	19	8
5-9 henkilöä	30	47	23	7
10-19 henkilöä	29	53	18	11
20-49 henkilöä	32	51	17	15
yli 50 henkilöä	27	53	20	7
Perustamisvuoden mukaan				
ennen 1990	21	57	22	-1
1990-1999	26	52	22	4
2000-2009	28	53	19	9
2010 jälkeen	38	48	14	24

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

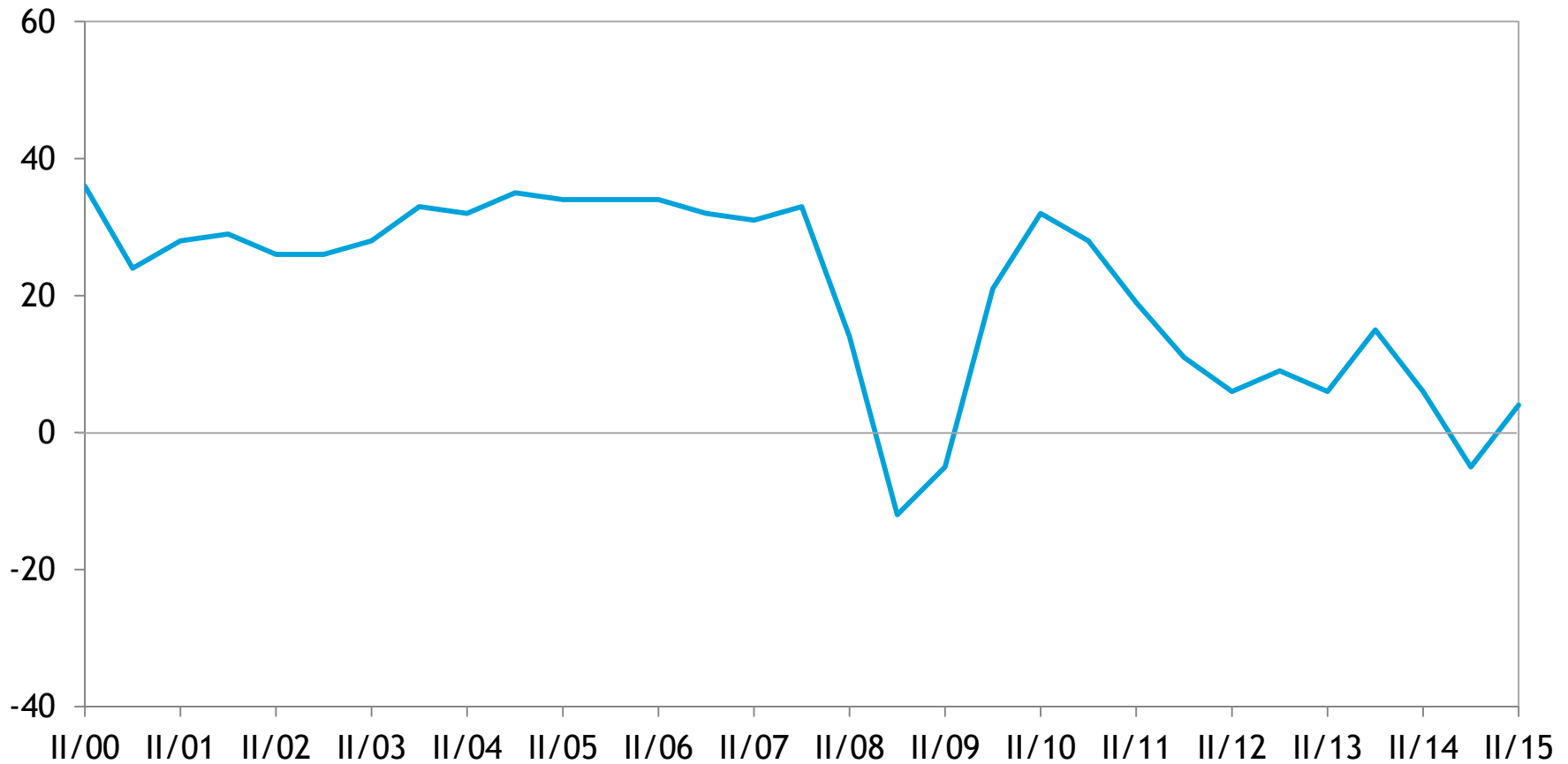
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Liikevaihdon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	41	38	21	20
Teollisuus	47	36	17	30
Rakentaminen	35	41	24	11
Kauppa	36	39	25	11
Palvelut	42	39	19	23

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

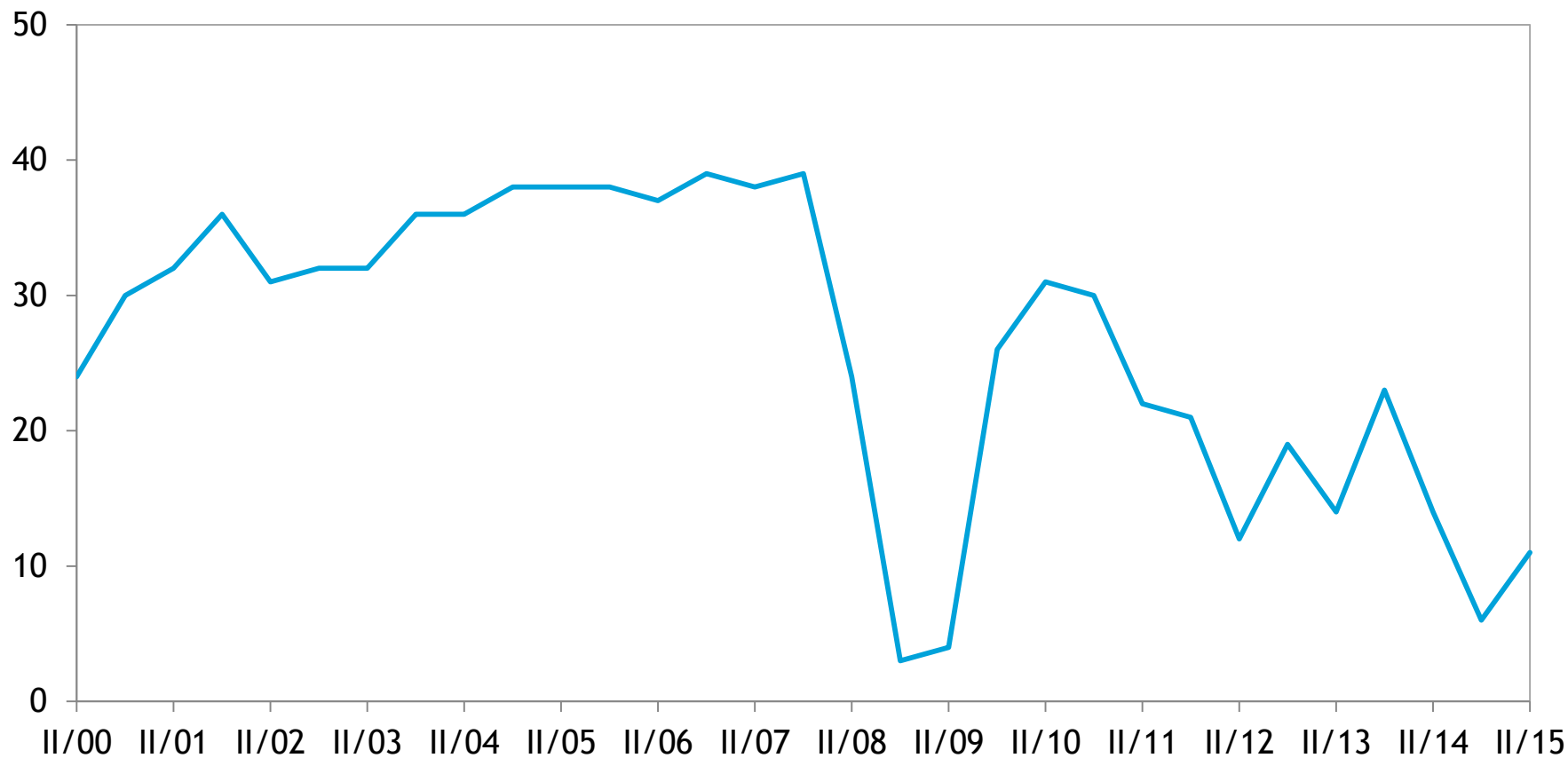
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Kannattavuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	29	46	25	4
Teollisuus	35	41	24	11
Rakentaminen	25	46	29	-4
Kauppa	22	46	32	-10
Palvelut	31	46	23	8

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Vakavaraisuuden muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

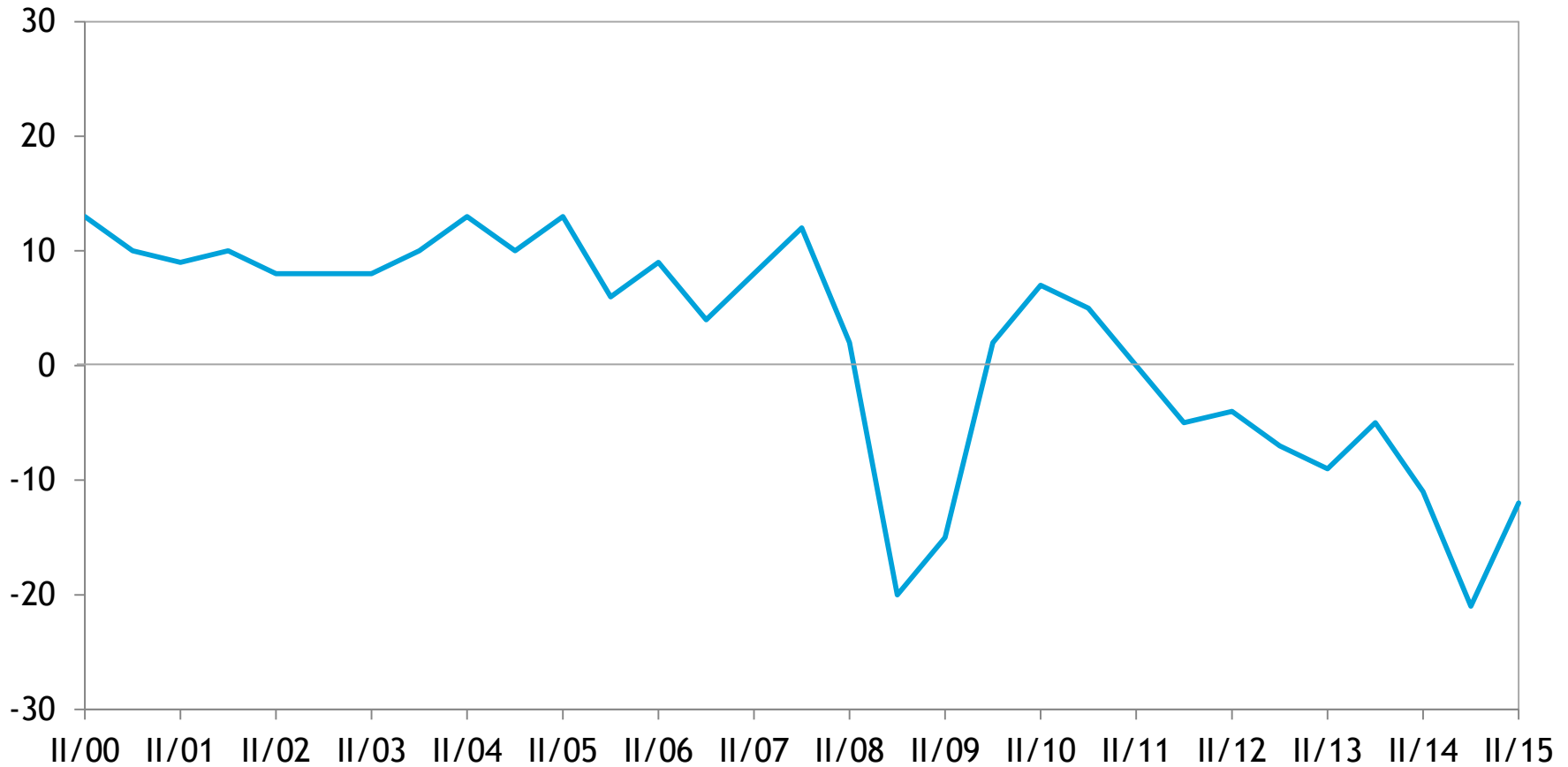
Vakavaraisuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	28	55	17	11
Teollisuus	32	51	17	15
Rakentaminen	25	57	18	7
Kauppa	22	56	22	0
Palvelut	29	56	15	14

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

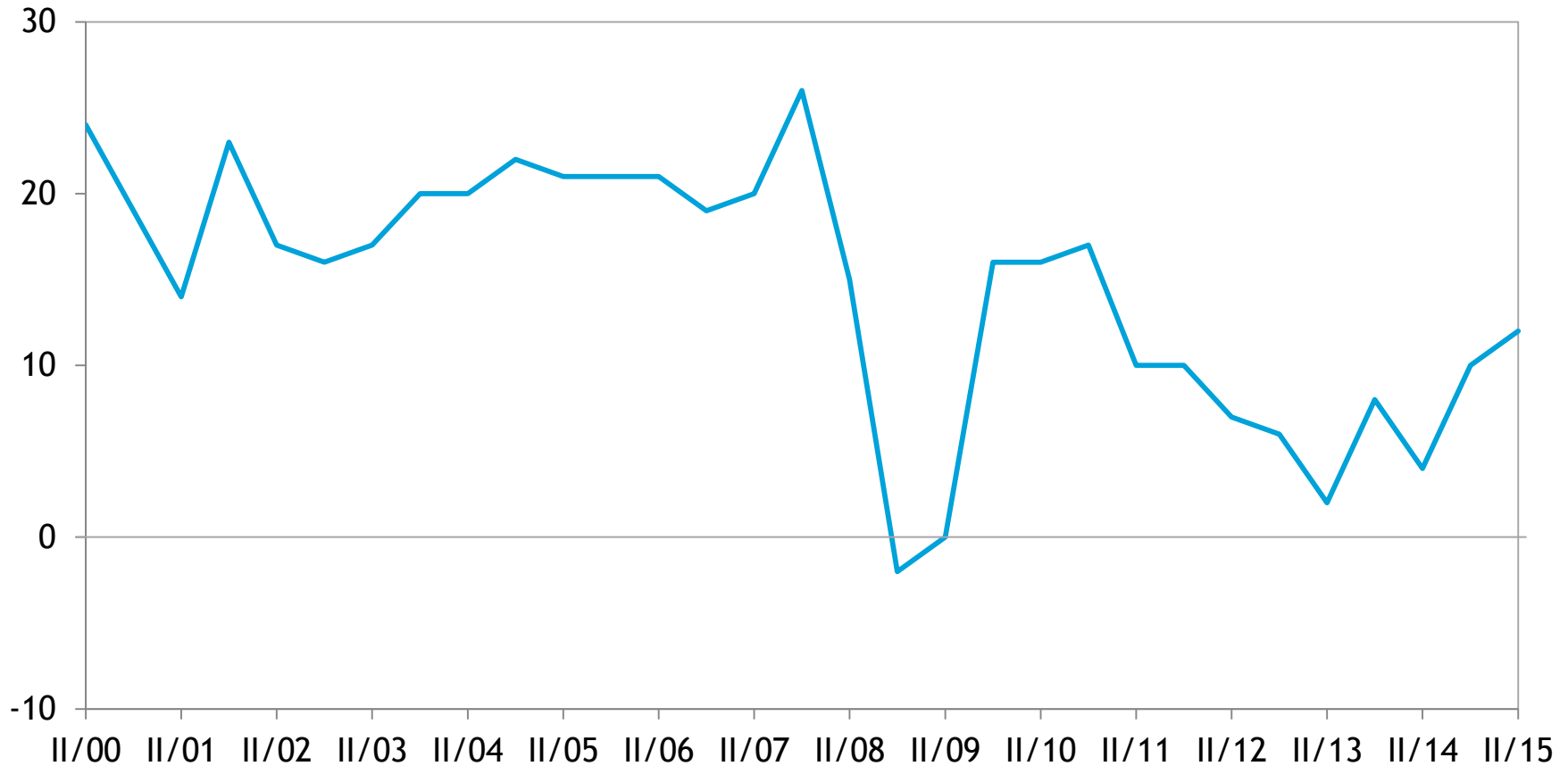
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Investointien arvon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	16	56	28	-12
Teollisuus	17	53	30	-13
Rakentaminen	17	51	32	-15
Kauppa	12	54	34	-22
Palvelut	16	58	26	-10

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

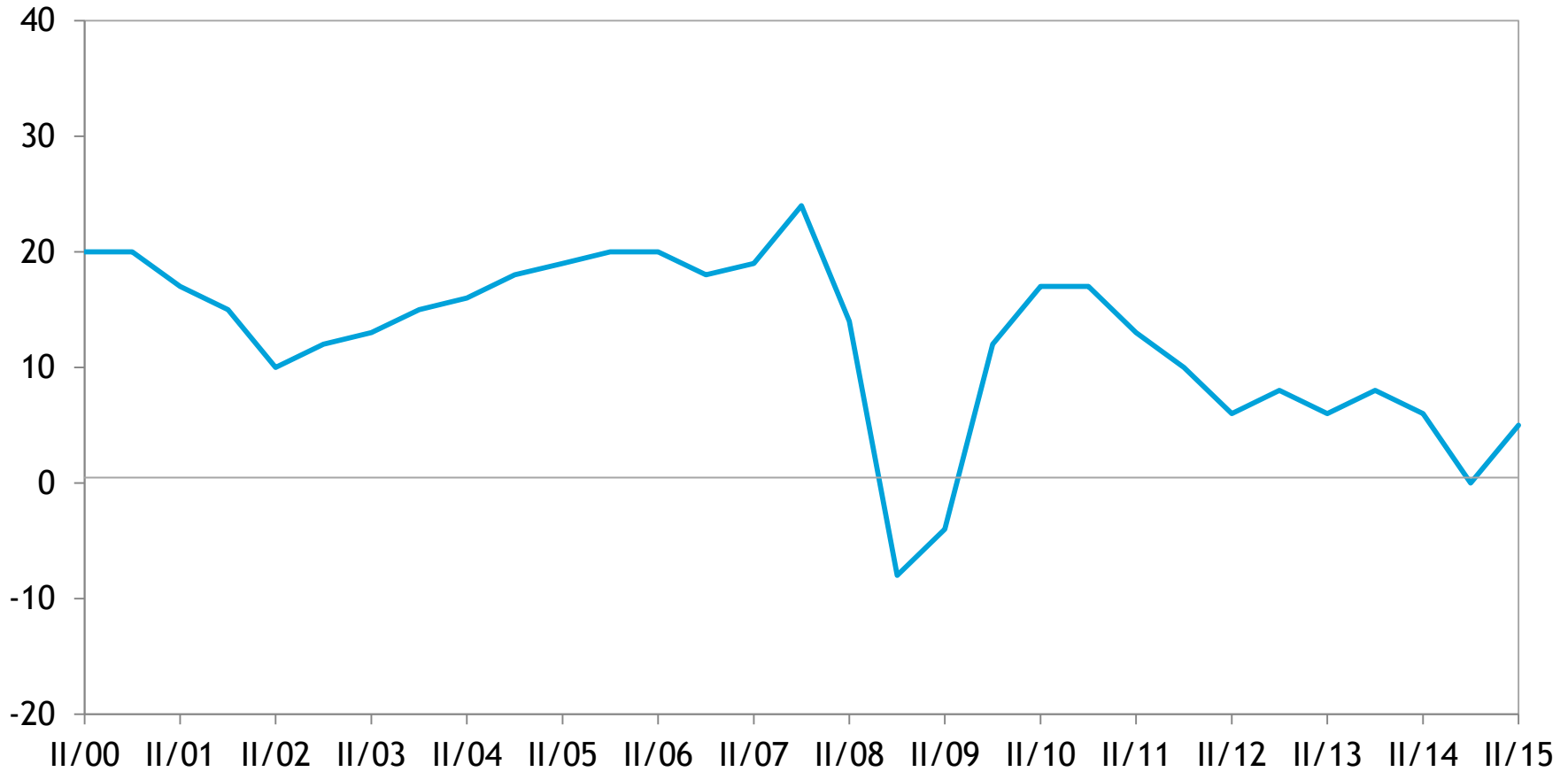
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	25	62	13	12
Teollisuus	25	61	14	11
Rakentaminen	15	67	18	-3
Kauppa	22	60	18	4
Palvelut	28	61	11	17

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Henkilöstön määrän muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	17	71	12	5
Teollisuus	20	65	15	5
Rakentaminen	18	67	15	3
Kauppa	11	72	17	-6
Palvelut	17	73	10	7

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yritysten liiketoiminta ulkomailla

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla	19	42	5	24	19
Viennin tai liiketoiminnan muodot yrityksillä, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla					
Suoraa vientiä	61	82	60	64	54
Lisensointi- tai franchising-toimintaa	6	3	0	3	8
Palkka- tai sopimusvalmistusta	9	9	7	16	7
Ulkomainen yhteisyritys tai tytäryritys	19	16	11	16	22
Muu	23	11	25	18	28

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Suoraa vientiä harjoittavien yritysten odotukset viennin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	49	41	10	39
Teollisuus	56	38	6	50
Rakentaminen	66	24	10	56
Kauppa	36	48	16	20
Palvelut	50	40	10	40

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset %	Teollisuus %	Rakentaminen %	Kauppa %	Palvelut %
Suoraa tuontia	18	37	10	47	9

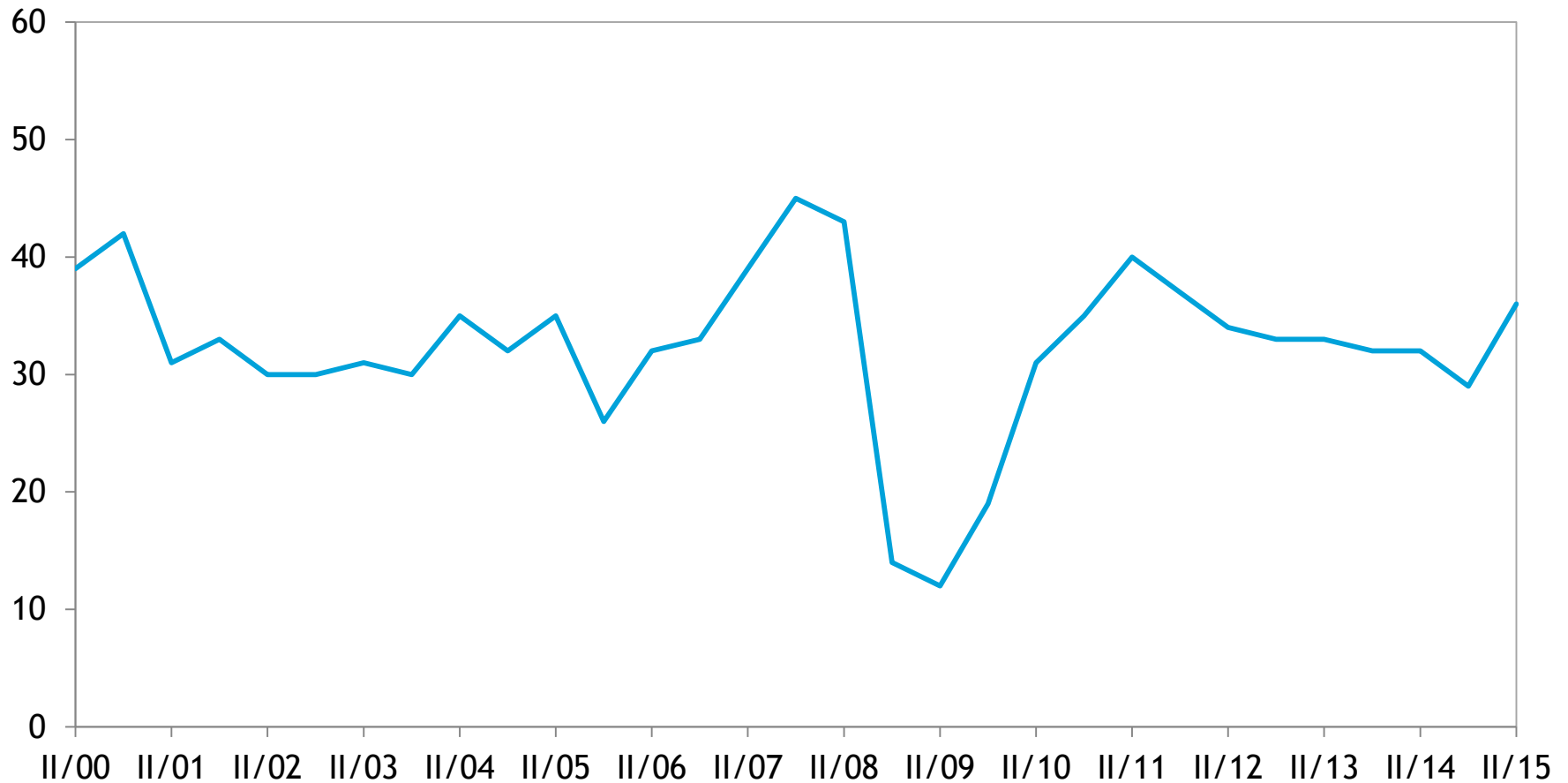
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	37	48	15	22
Teollisuus	35	50	15	20
Rakentaminen	43	45	12	31
Kauppa	39	43	18	21
Palvelut	33	55	12	21

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

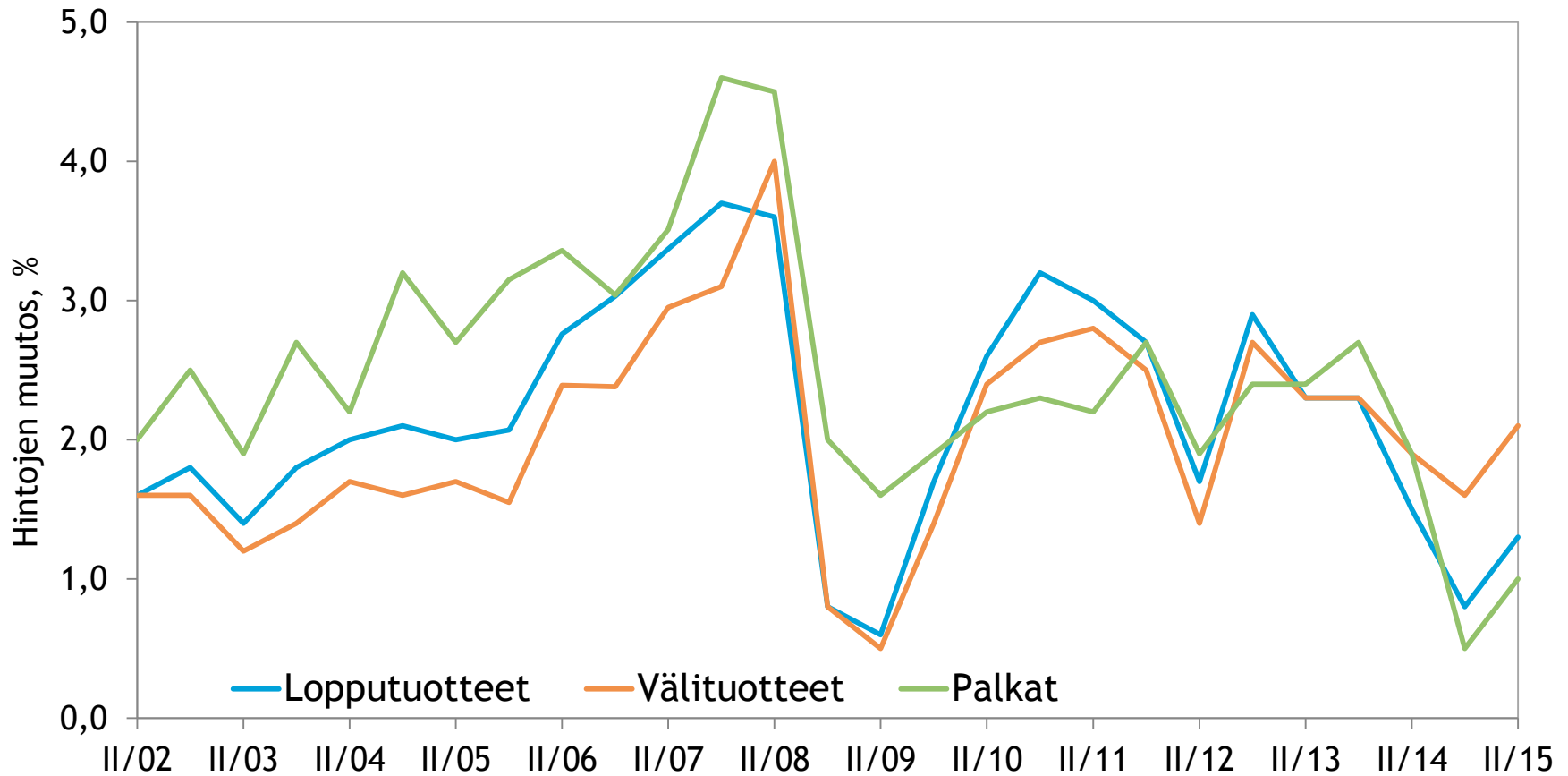
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Tuotantokustannusten muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	43	50	7	36
Teollisuus	47	48	5	42
Rakentaminen	49	43	8	41
Kauppa	45	47	8	37
Palvelut	40	53	7	33

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Inflaatio-odotukset

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syyskuu 2015

Odotukset inflaation tasosta, %

	Lopputuotteet	Välituotteet	Palkat
Kaikki yritykset	1,3	2,1	1,0
Teollisuus	0,8	2,6	1,3
Rakentaminen	1,5	2,6	0,6
Kauppa	1,3	2,4	-0,3
Palvelut	1,4	1,8	1,4

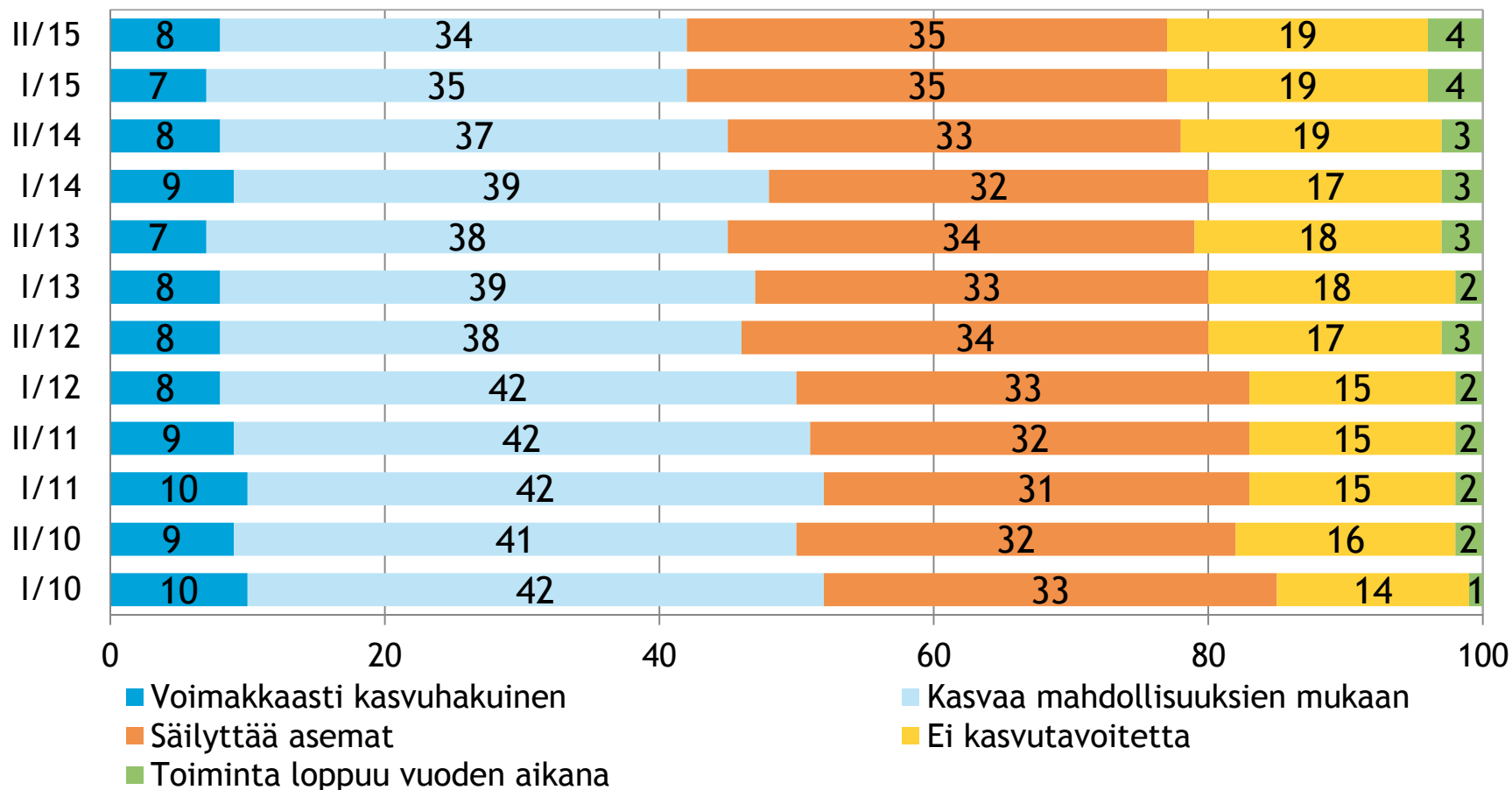
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Pk-yritysten kehittyminen ja kansainvälistyminen

Kasvuhakuisuuden kehitys, % pk-yrityksistä

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

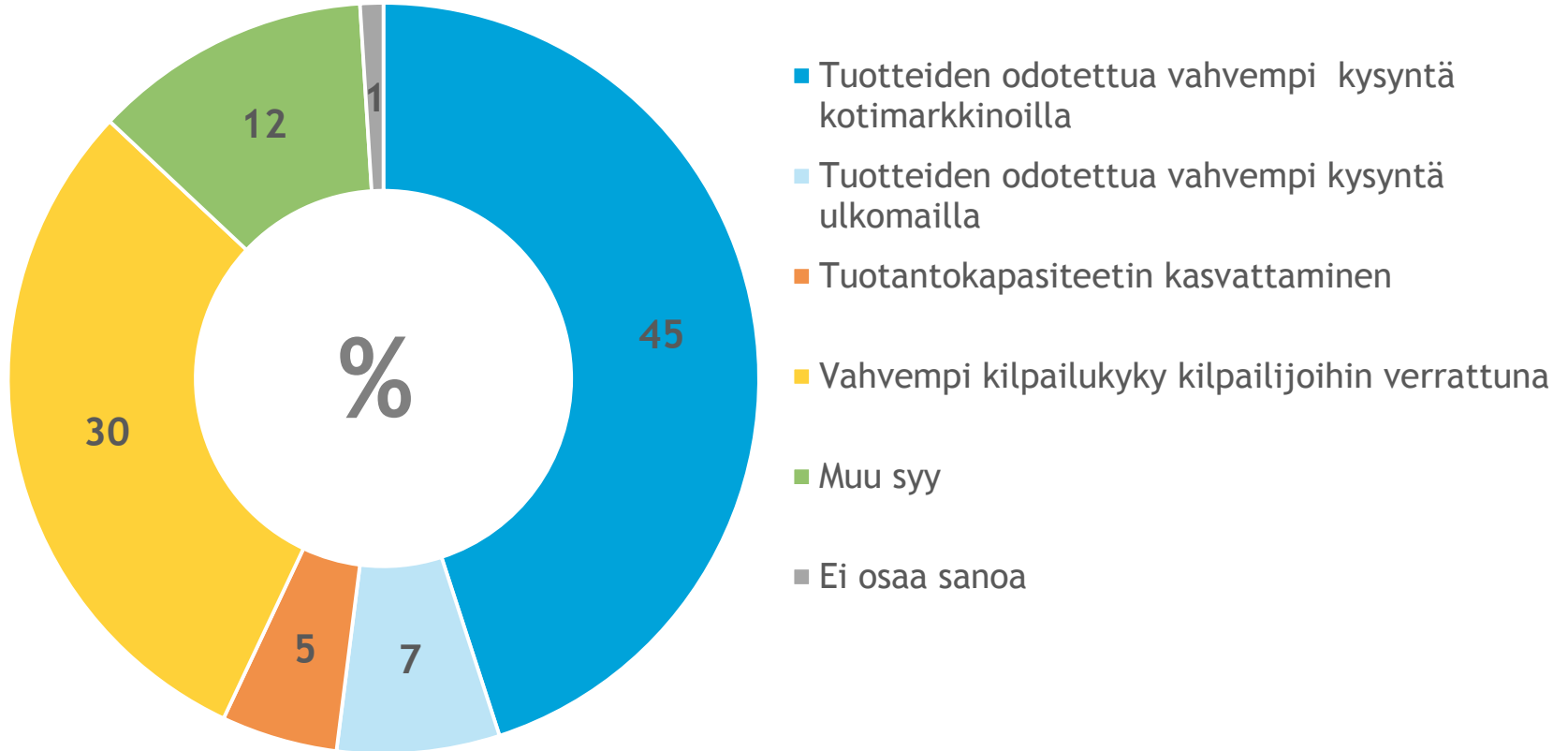

Kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta	Toimintansa lopettavat
Kaikki yritykset	8	34	35	19	4
Toimialoittain					
Teollisuus	13	37	32	15	3
Rakentaminen	5	29	42	21	3
Kauppa	8	36	41	11	4
Palvelut	8	35	32	21	4
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	5	29	34	27	5
5-9 henkilöä	9	38	42	10	1
10-19 henkilöä	10	43	37	9	1
20-49 henkilöä	17	45	33	4	1
yli 50 henkilöä	24	48	27	1	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	5	31	41	20	3
1990-1999	6	30	39	21	4
2000-2009	8	36	33	20	3
2010-	14	41	29	13	3

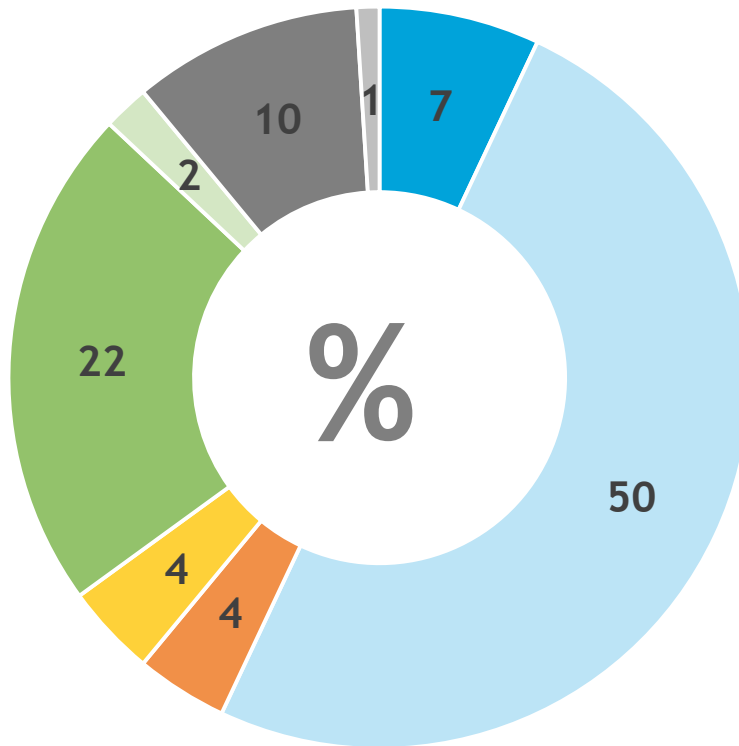
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Kasvutavoitteiden ylittämisen syyt

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Kasvutavoitteista jäämisen syyt

- Liian kova kasvutavoite
- Tuotteiden odotettua heikompia kysyntä kotimarkkinoilla
- Tuotteiden odotettua heikompia kysyntä ulkomailla
- Tuotannon kapasiteettirajoitteet
- Kiristynyt kilpailu
- Heikentynyt kilpailukyky kilpailijoihin verrattuna
- Muu syy
- Ei osaa sanoa

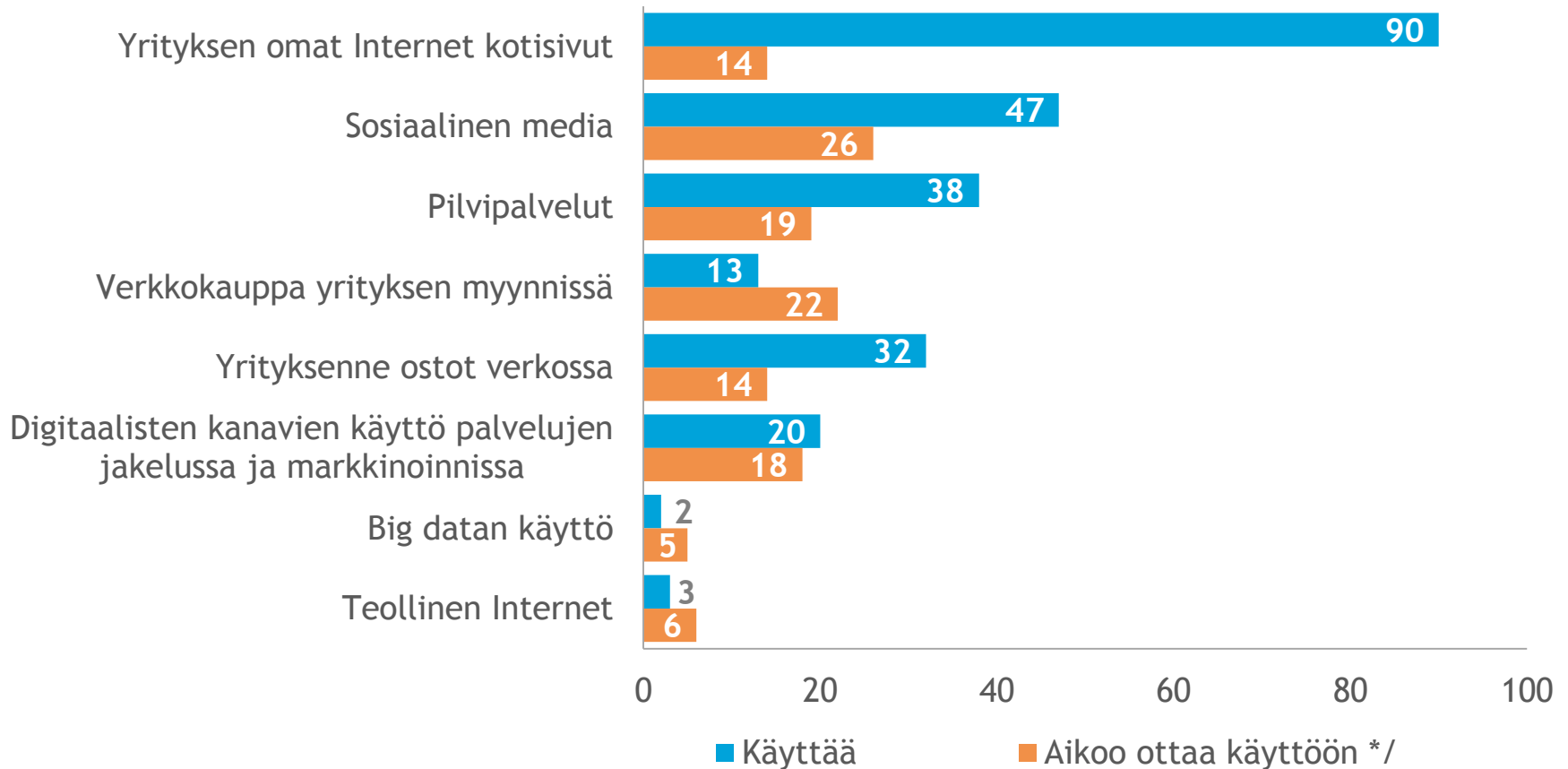
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yritysten tekemät uusiutumistoimet, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Investoinnit	75	75	82	72	74
Uuden henkilöstön palkkaaminen	37	43	42	36	34
Henkilöstön koulutus	55	49	52	54	57
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	37	50	15	51	37
Laajentuminen uusille markkinoille	25	39	23	22	25
Uusien teknologioiden käyttöönotto	22	23	17	20	24
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	22	23	18	22	23
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	17	17	18	16	18

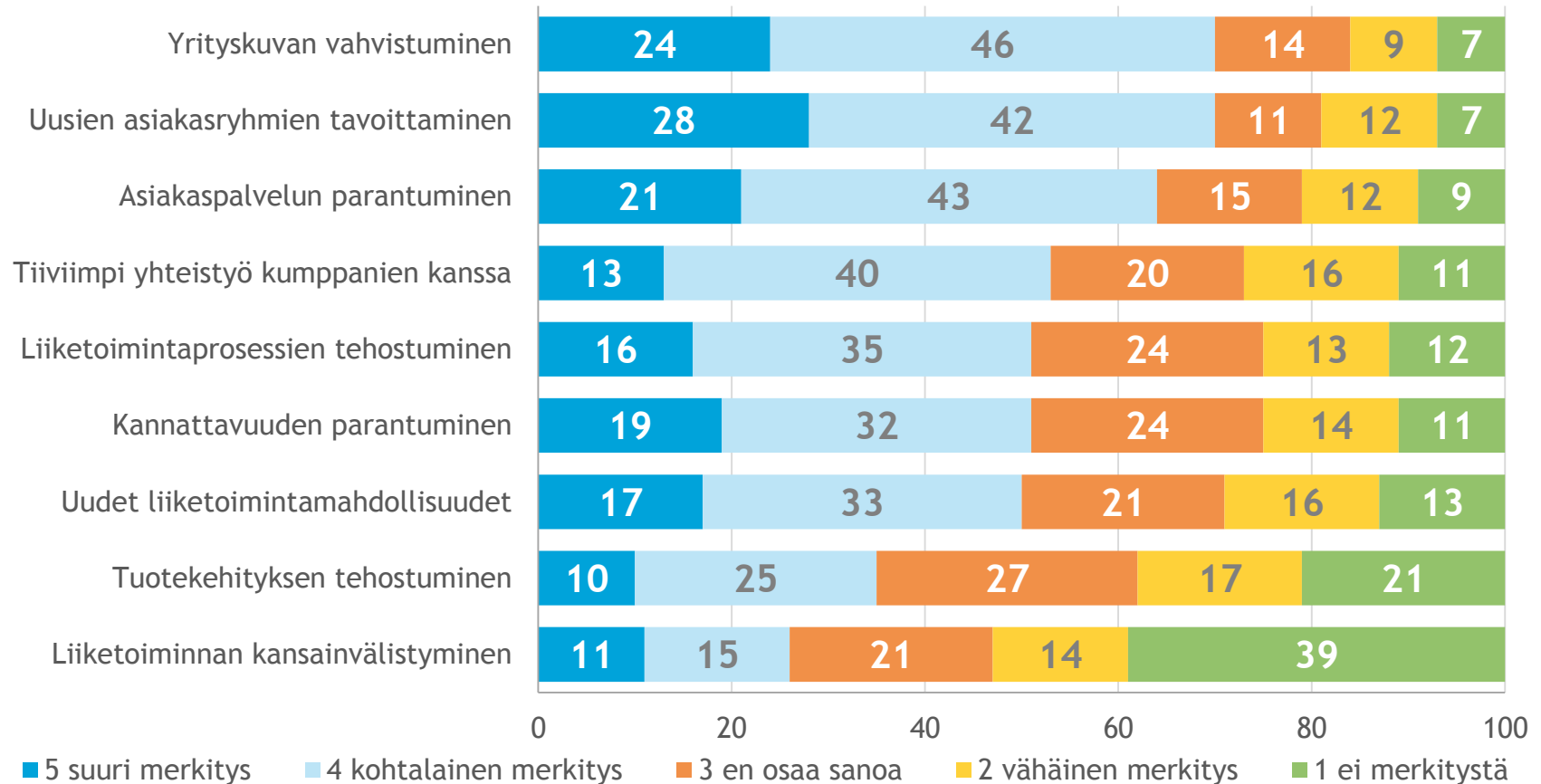
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Digitaalisten palvelujen hyödyntäminen

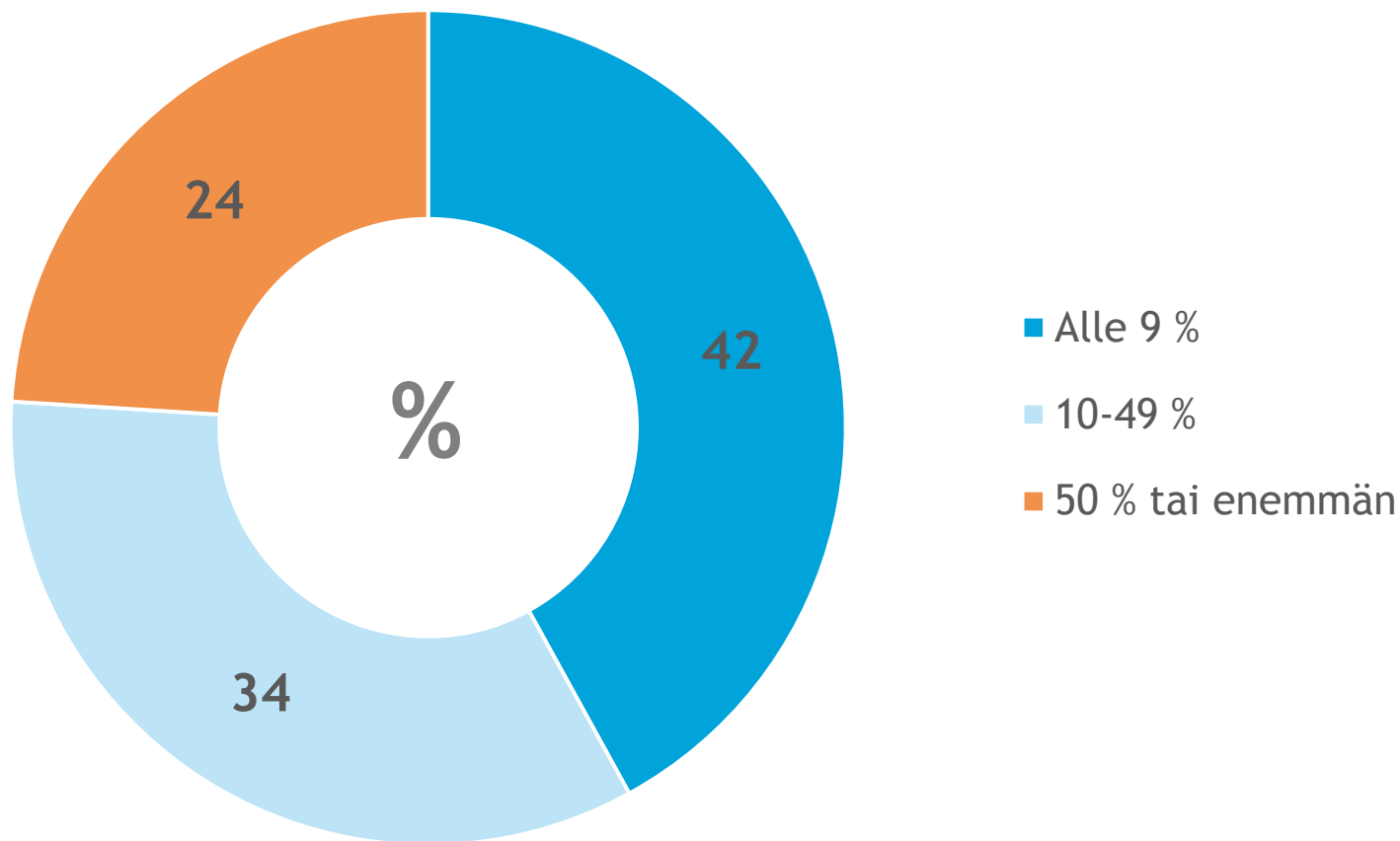
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Digitaalisten palvelujen hyödyt

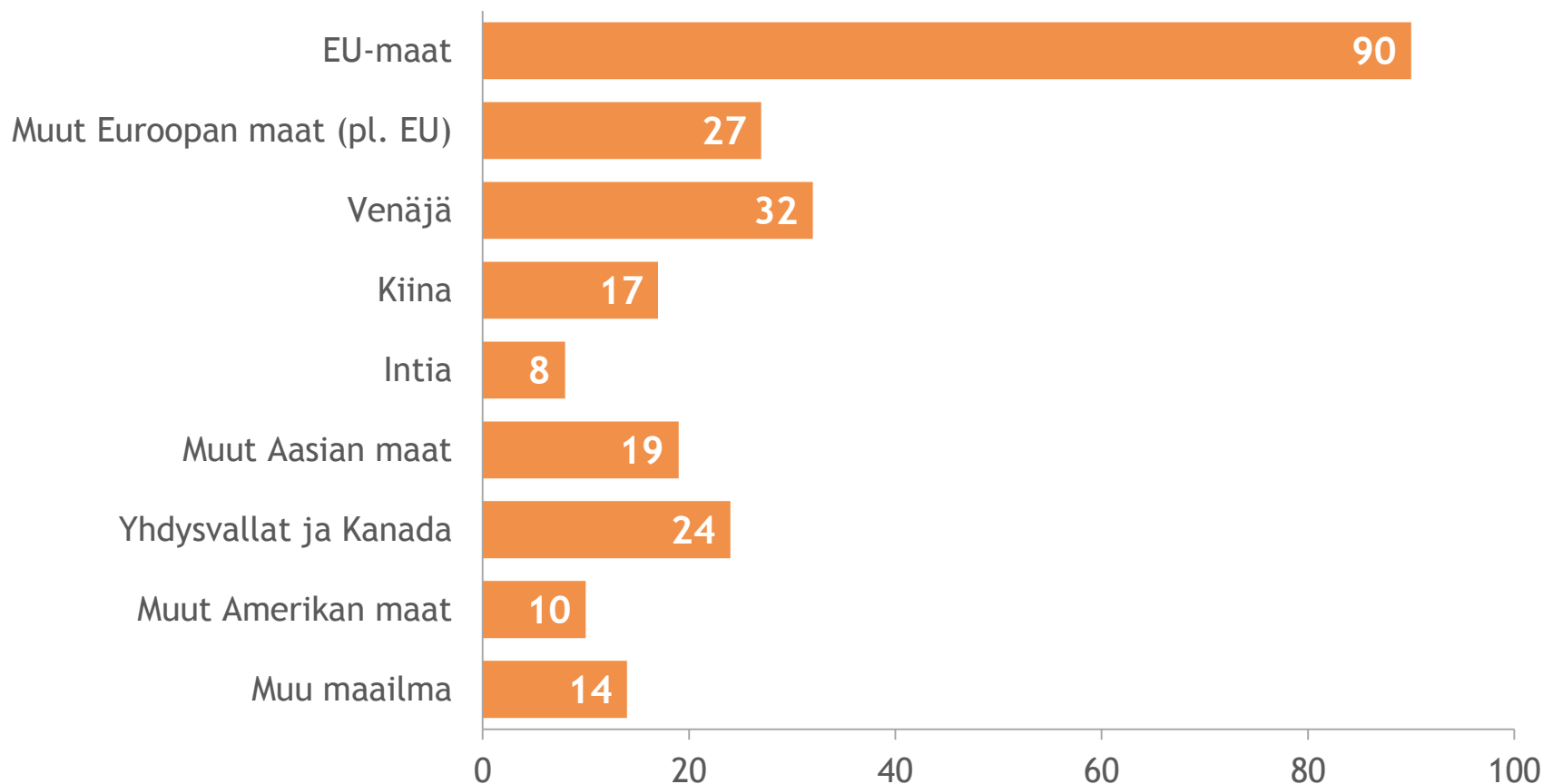
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Viennin osuus kokonaisliikevaihdosta

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

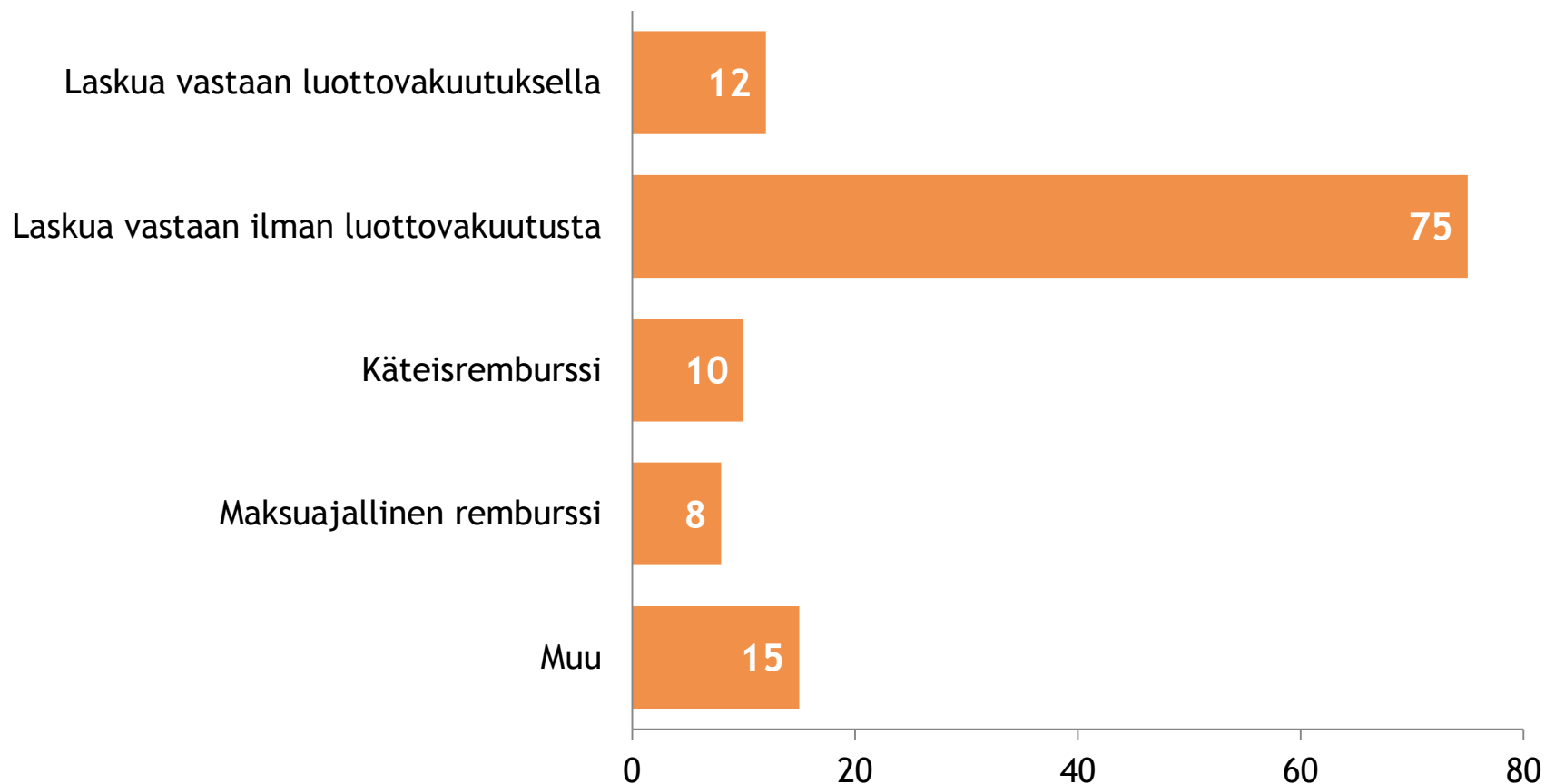
Kansainvälisen toiminnan markkina-alue

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Vientikaupan rahoitusinstrumenttien käyttö

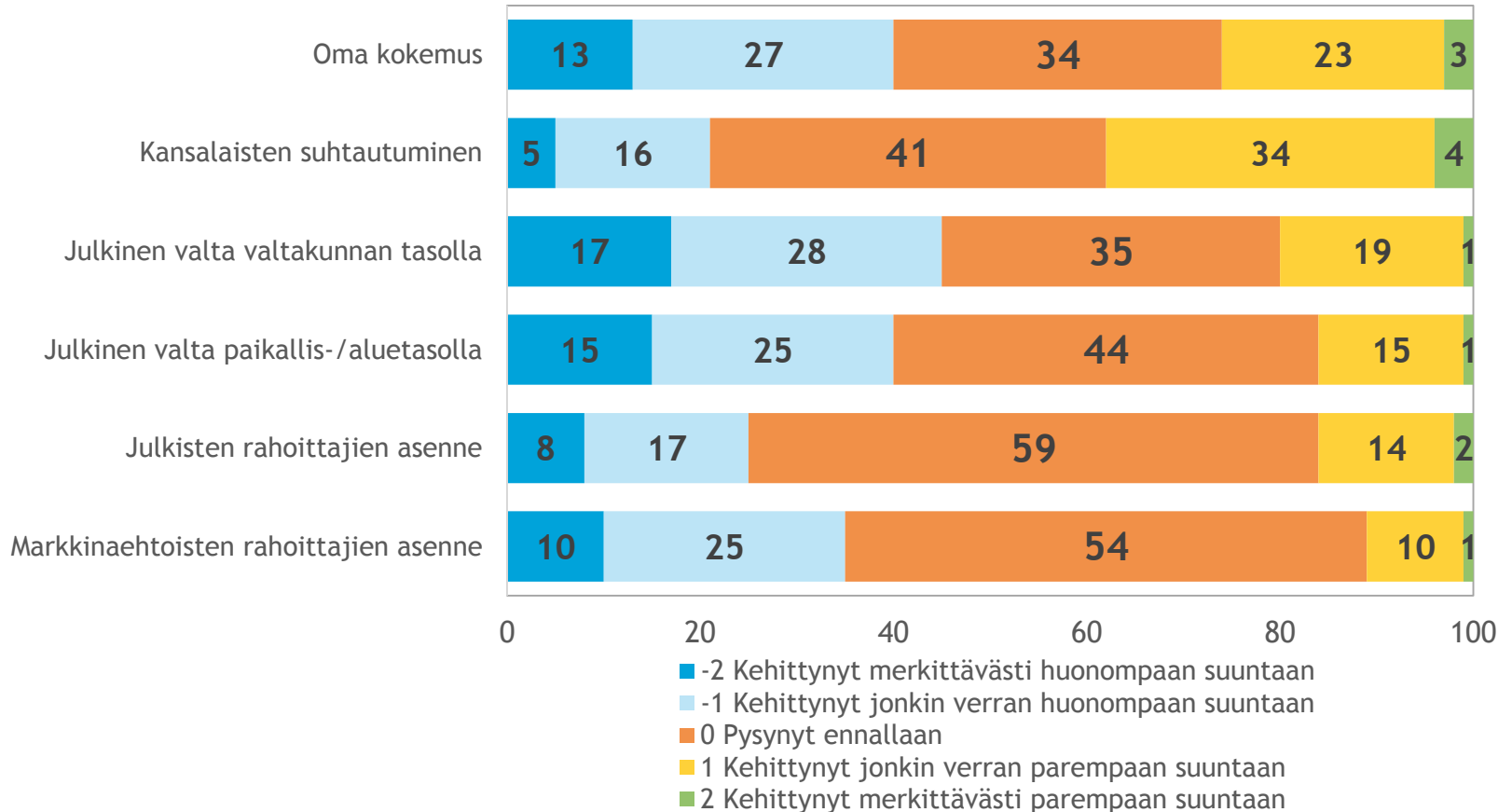
Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Toimintaympäristö

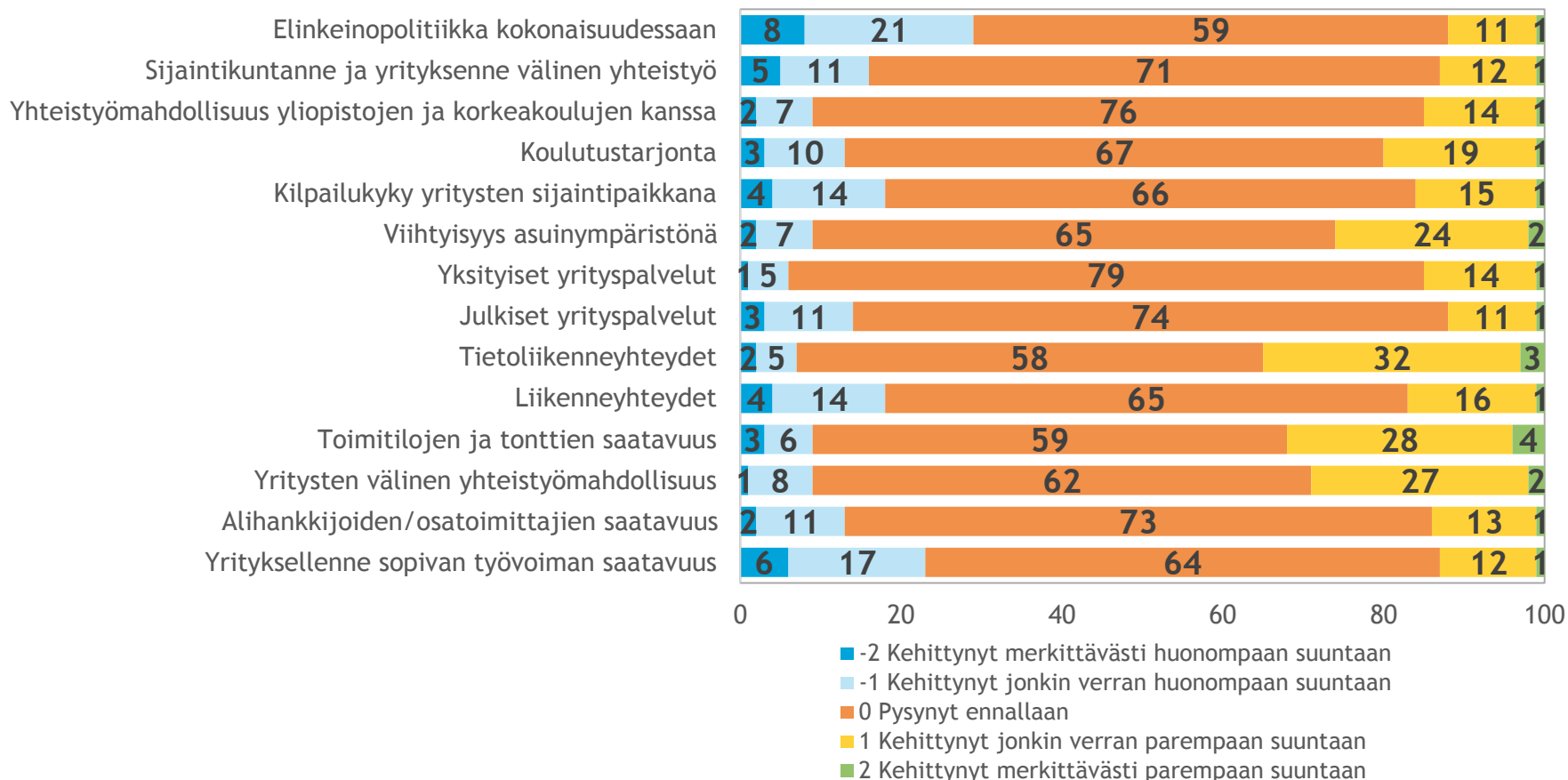

Yrittäjyysilmapiirin kehitys, %

Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syyskuu 2015

Paikallisen elinkeinoilmapiirin kehittyminen, %

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Tärkein kehittämistarve

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yrityksen tärkein kehittämistarve, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Markkinointi ja myynti	57	58	45	70	57
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	35	29	33	38	35
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	35	26	36	27	39
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	22	21	23	23	21
Johtaminen	21	20	24	22	20
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys ja laatu	21	37	21	17	19
Vienti ja kansainvälistyminen	9	23	3	9	8
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten huomioiminen	7	6	9	6	7
Yrityksen hallitustyöskentely	6	9	7	4	6
Ei kehittämistarpeita/ei osaa sanoa	14	11	19	12	13

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen yleisyys, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On lainaa rahoituslaitoksista	46	60	51	52	41
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
On lainaa rahoituslaitoksista	38	56	60	57	64

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen ottamisen yleisyys, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Ottanut rahoitusta	27	41	26	27	25
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Ottanut rahoitusta	20	33	37	40	46

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

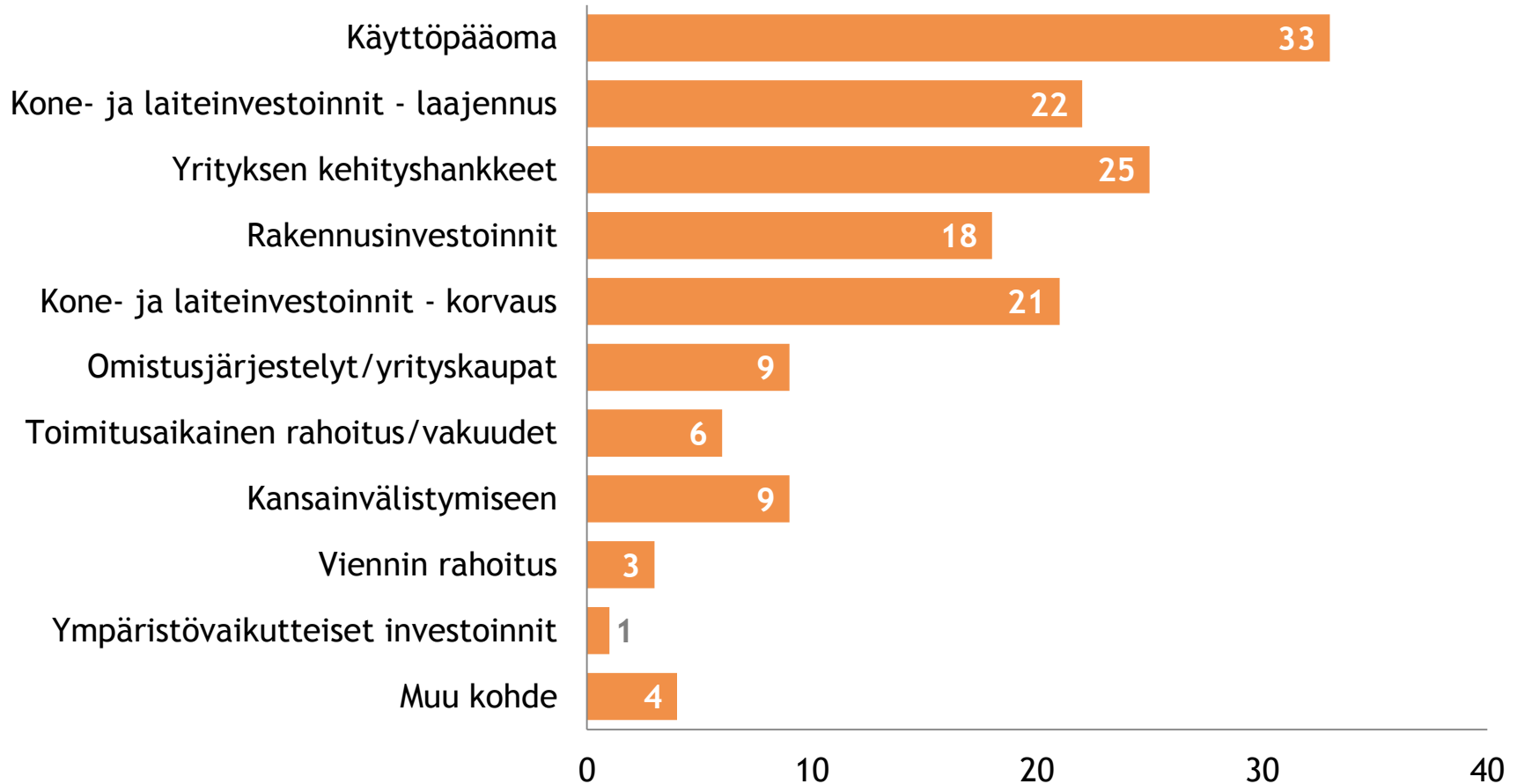

Ulkoisen rahoituksen ottamisaikomukset, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Aikoo ottaa rahoitusta	22	28	25	20	21
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Aikoo ottaa rahoitusta	16	25	32	38	44

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen tärkein aiottu käyttötarkoitus toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Koneiden ja laitteiden korvausinvestoinnit	21	19	26	12	22
Koneiden ja laitteiden laajennusinvestoinnit	22	31	23	16	21
Rakennusinvestoinnit	18	14	27	15	16
Ympäristövaikutteiset investoinnit	1	0	0	2	2
Käyttöpääoma	33	39	42	37	28
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	9	11	6	9	10
Viennin rahoitus ja riskien kattaminen	3	8	0	5	3
Kansainvälistyminen	9	15	2	8	11
Yrityksen kehityshankkeet	25	21	15	28	28
Toimitusaikaiset vakuudet	6	9	10	10	3
Muu tarkoitus	4	3	1	7	5

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Pankki	73	76	80	80	68
Rahoitusyhtiö	24	17	34	10	25
Finnvera	23	41	23	21	19
ELY-keskus	13	17	10	7	14
Tekes	12	20	8	5	14
Yksityinen henkilösijoittaja	10	11	4	8	13
Pääomasijoitusyhtiö	9	8	5	7	10
Vakuutusyhtiö	5	4	9	5	3
Teollisuussijoitus/ Finnveran Aloitusrahasto Vera	3	6	0	1	3

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet kasvuhakuisuuden mukaan, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta
Pankki	63	72	78	79
Rahoitusyhtiö	10	24	29	32
Finnvera	35	23	18	10
ELY-keskus	24	12	10	2
Tekes	33	9	6	4
Yksityinen henkilösijoittaja	27	10	3	4
Pääomasijoitusyhtiö	26	6	3	1
Vakuutusyhtiö	7	4	5	2
Teollisuussijoitus/ Finnveran Aloitusrahasto Vera	7	2	1	4

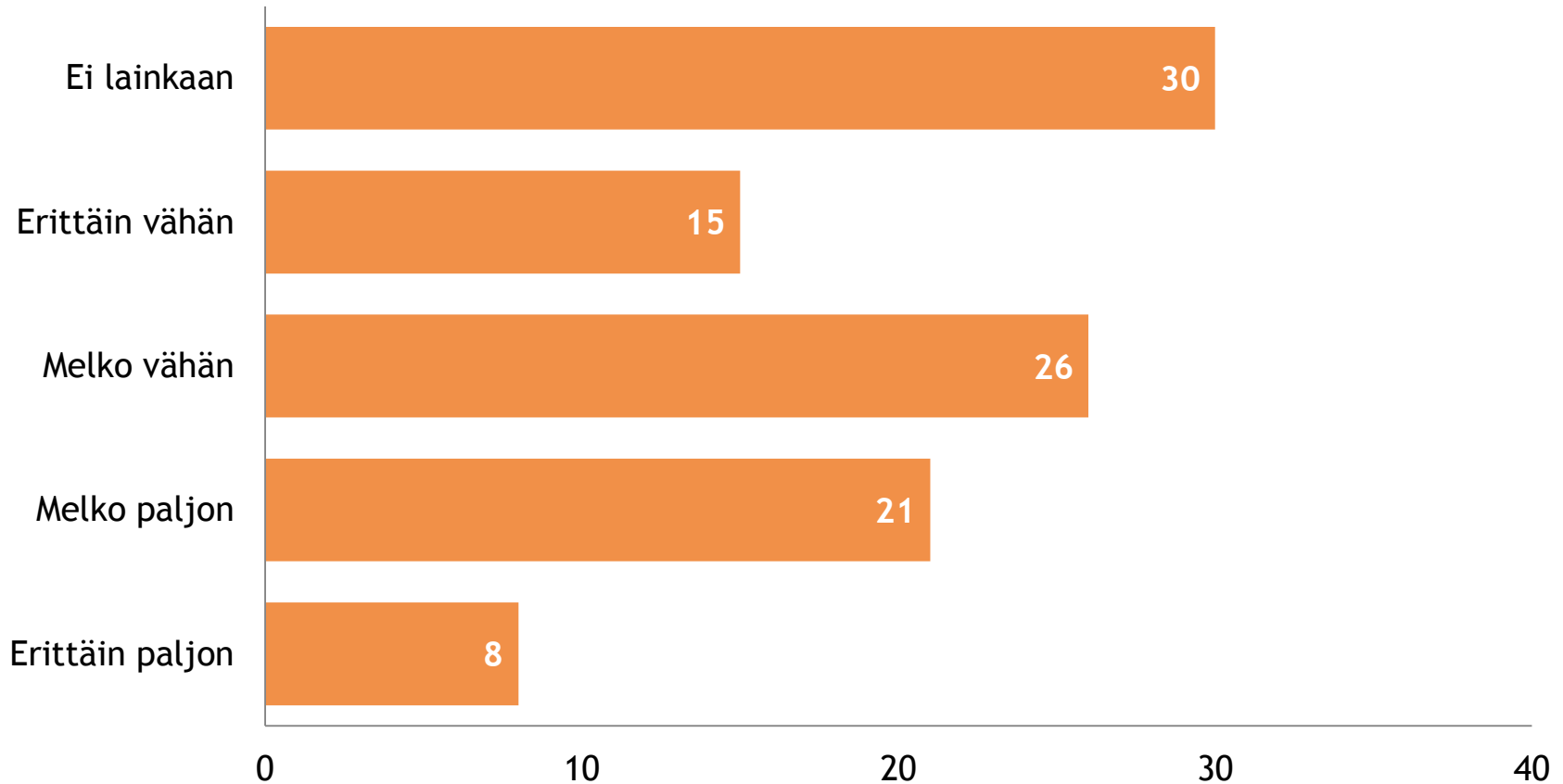
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet perustamisvuoden mukaan, %

	Ennen 1990	1990-1999	2000-2009	2010 jälkeen
Pankki	80	75	71	63
Rahoitusyhtiö	24	20	25	24
Finnvera	20	25	20	28
ELY-keskus	9	13	17	13
Tekes	10	10	12	18
Yksityinen henkilösijoittaja	4	7	12	21
Pääomasijoitusyhtiö	4	5	12	14
Vakuutusyhtiö	6	3	4	5
Teollisuussijoitus/ Finnveran Aloitusrahasto Vera	2	2	3	4

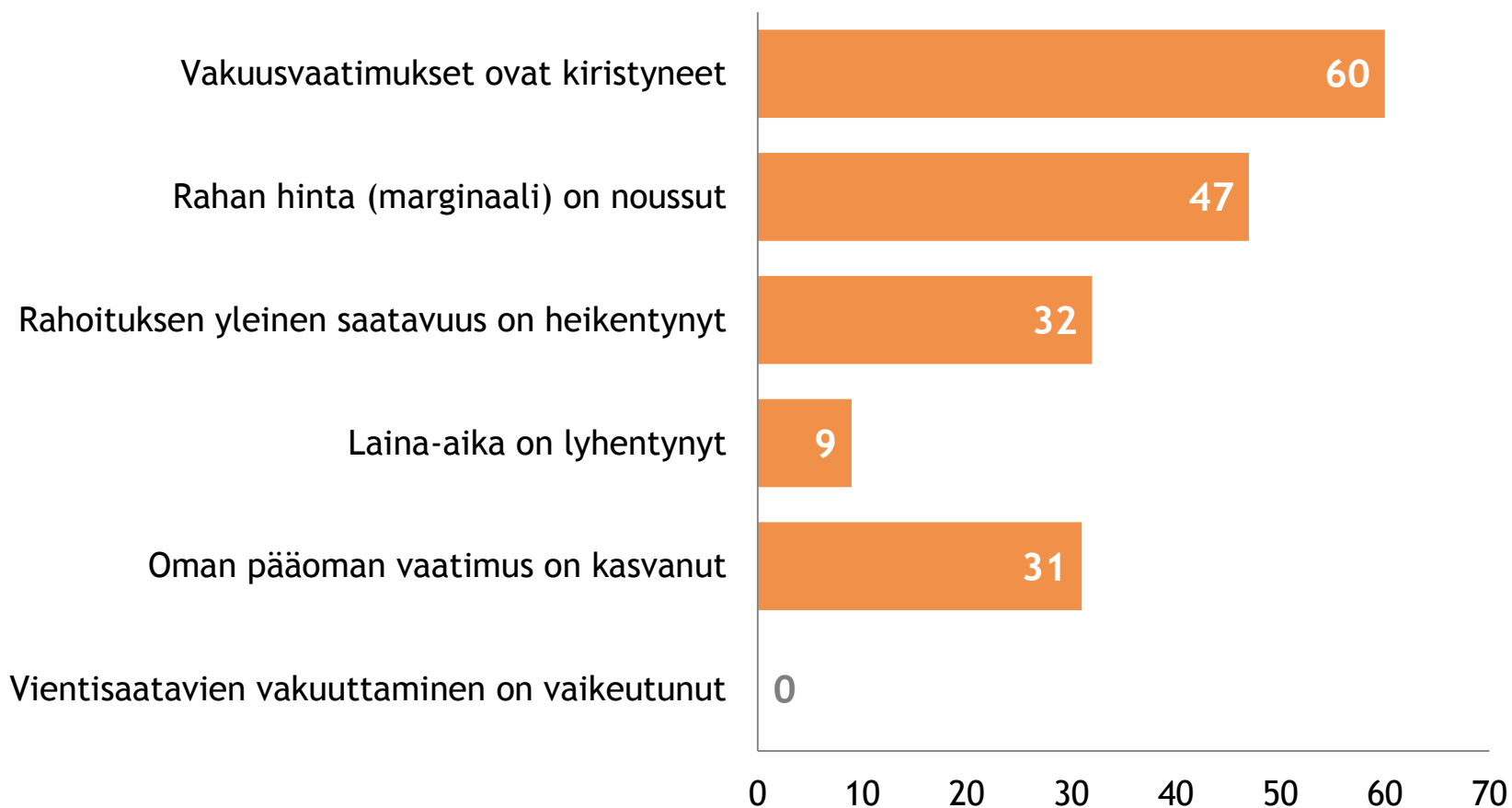
Lähde: Pk-yrittäjäbarometri, syksy 2015

Rahoittajien luottopolitiikan kiristyminen

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

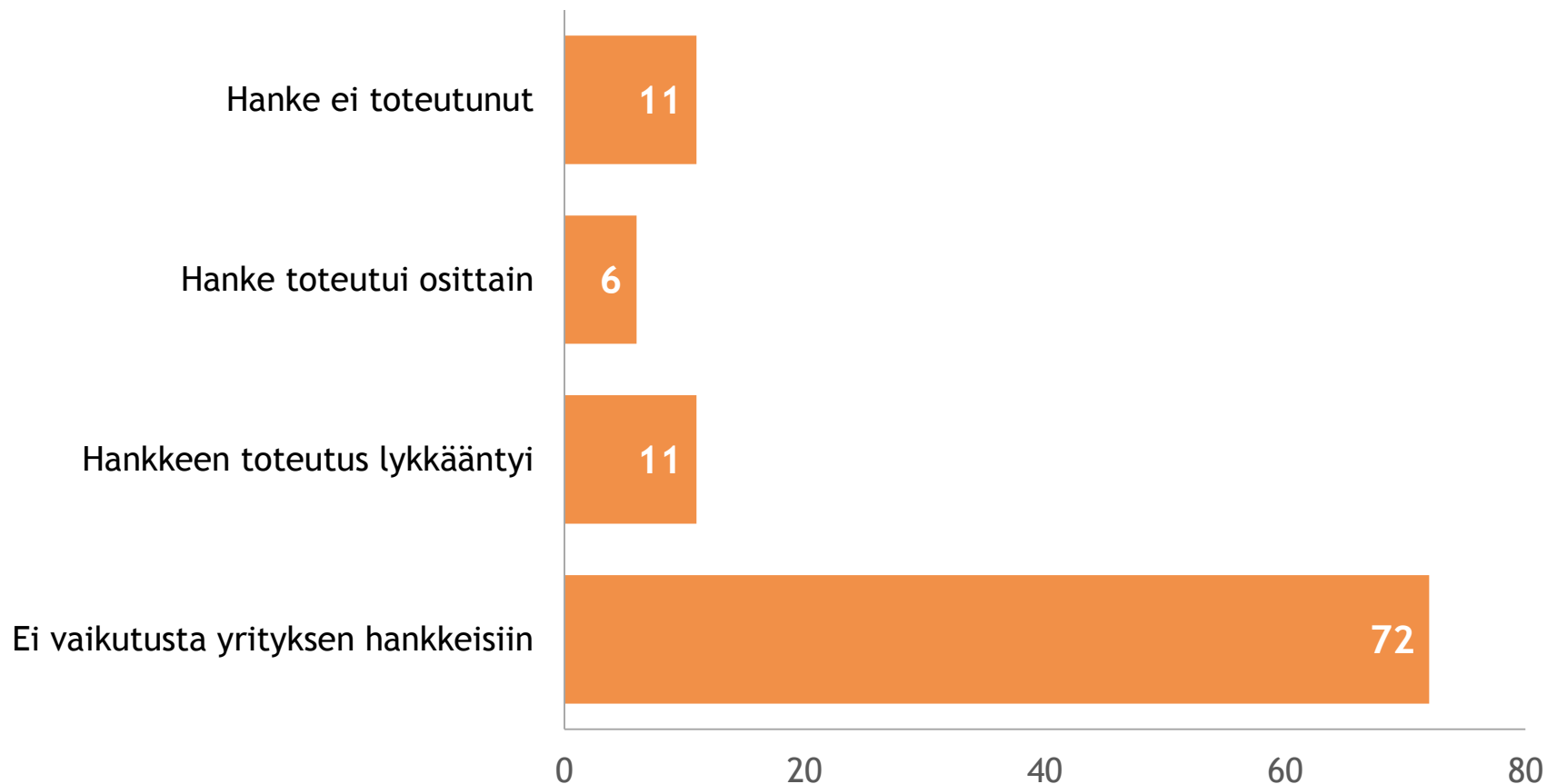
Yritysten rahoitusehtojen muutokset

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Rahoituksen ehtojen ja saatavuuden vaikutus hankkeiden toteuttamiseen

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yritysten omat maksuvaikeudet, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	19	25	25	23	15
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	21	17	21	15	30
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	19	20	19	15	11
Perustamisvuoden mukaan					
	ennen 1990	1990-1999	2000-2009	2010 jälkeen	
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	18	17	20	21	

Lähde: Pk-yritysbarometri, syksy 2015

Yhteenveto alueellisista tuloksista

Suhdannenäkymät alueittain 1/2

	Yleiset suhdannenäkymät	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Vientiyritysten odotukset viennin arvosta
Helsinki	15	28	12	-8	40
Pääkaupunkiseutu	8	25	7	-4	39
Uusimaa	6	20	5	-15	32
Varsinais-Suomi	15	25	8	-10	36
Satakunta	3	10	0	-16	27
Kanta-Häme	-3	5	-8	-21	27
Päijät-Häme	7	25	2	-19	63
Pirkanmaa	15	21	5	-10	45
Kymenlaakso	7	10	-4	-19	14
Etelä-Karjala	7	16	1	-24	37
Etelä-Savo	-4	10	5	-15	27
Pohjois-Savo	-6	7	-4	-19	18
Pohjois-Karjala	1	13	-6	-15	42
Keski-Suomi	12	19	4	-11	33
Etelä-Pohjanmaa	0	6	-3	-24	62
Pohjanmaa	4	21	3	-11	41
Keski-Pohjanmaa	1	17	2	-22	48
Pohjois-Pohjanmaa	6	15	4	-9	43
Kainuu	7	14	3	-7	46
Lappi	21	28	1	-15	43
Koko maa	9	20	5	-12	39

Suhdannenäkymät alueittain 2/2

	Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvosta	Tuotanto- kustannukset	Kannattavuus	Vakavaraisuus	Innovaatiot, tuotanto ja tuotteiden kehitys
Helsinki	23	31	10	17	16
Pääkaupunkiseutu	32	34	11	18	18
Uusimaa	29	38	1	5	15
Varsinais-Suomi	21	36	6	12	9
Satakunta	3	35	0	5	10
Kanta-Häme	-14	41	-11	-7	1
Päijät-Häme	34	38	-1	4	15
Pirkanmaa	22	40	4	14	13
Kymenlaakso	0	40	-6	12	4
Etelä-Karjala	37	38	9	3	6
Etelä-Savo	21	41	2	6	10
Pohjois-Savo	13	36	-5	6	9
Pohjois-Karjala	1	39	0	8	12
Keski-Suomi	3	39	7	13	7
Etelä-Pohjanmaa	17	36	-9	3	0
Pohjanmaa	14	32	5	8	21
Keski-Pohjanmaa	29	31	3	8	1
Pohjois-Pohjanmaa	37	35	2	13	9
Kainuu	0	35	9	17	20
Lappi	32	32	12	19	13
Koko maa	22	36	4	11	12

YRITTÄJYYS

LUO TYÖTÄ!
